

preživeti vesele in žalostne dni, ki jih je imelo društvo, iz vsega pa hočemo črpati novih moči za novo bodoče delovanje.

In kakor so nekdanj v starodavni Ptuj radi prihajali rodoljubi od blizu in daleč, da v osebnem občevanju izmenjajo svoje misli in vplivajo s svojo prisotnostjo na ljudstvo, tako pričakujemo, da se snidemo tudi sedaj ob petdesetletnici od blizu in daleč v velikem številu v spomin preteklosti, v bodrilo bodočnosti.

Praznovala se bode petdesetletnica v soboto 6. septembra zvečer s koncertom in v nedeljo na to s slavnostnim zborovanjem in ljudsko slavnostjo.

Čitalniški odbor.

Kuga boljševizma

preti okužiti našo delavstvo po mestih in tovarnah, da celo našo kmetijsko ljudstvo. Povsod okrag lazijo razni agitatorji, ki pod najrazličnejšimi vzroki hujskajo zoper našo mlado državo. Veliko naših ljudi je že nasedlo tem hujskačem na limanice in po deželi se naleti na naše domače ljudi, ki zabavljajo v javnih prostorih na zaničljive hujskajoč način proti našim oblastvom in državi.

Nič jim ni prav, vse bi radi po svoje predrugačili in zboljšali na — boljševiški način. Radi bi bili brez postav, brez reda in miru in brez — dela! S silo jemati, brez dela dobro živeti, to je njih evangelij. Pošteni pridni kmetje so jim trn v peti. „Vse je last vseh“ je njihova najvišja postava. Kar pridni prideluje v potu svojega obraza in s krvavo žuljavimi rokami, bi naj bila last delamrznih potepuhov. Ti, ki si marljiv, skrben in v svojih potrebah skromen, boš moral svoj pridelek deliti z lenim, zapravljivim in v svojih potrebah nenasitnim boljševikom. Imaš 4 krave v hlevu, ti bodo 3 vzeli brez plačila. Ko bo pošel izkupiček teh 3 krav, prišli še bodo po zadnjo, ker ni tvoja, ampak last — vseh!

Povsod boljševizmu odklenkava, le pri nas se še nahajajo nahujskani nevedneži, ki si zažele takih nesrečnih razmer tudi v Jugoslaviji.

Slovenci poštenjaki! Ne dajte se zapeljati po takih delamrznih, zločinskih potepuhih! Storite potrebno, da se take vrste ljudi spravi takoj na varno!

Okrajnim zastopom in okrajnim glavarstvom na Štajerskem.

Sklicujem kot predsednik likvidacijske komisije za Štajersko na dneve 11. in 12. septembra t. l. z začetkom ob pol 9. uri vsa-

moji podzemeljski palači med samim cvetjem. Ljubezen me veže k tvojemu rodu in nimam pokoja, če grozi komu izmed vas nevarnost. Ako pa se združi tvoj rod z mojimi, boste srečni na veke in vladali boste dolgo in slavno. Potem najdem tudi jaz svoj pokoj. Pomni si moje besede, a nikomur jih ne izdajaj. Mene ne boš videla več.“

Dve solzi, kakor bisera sta padli na lice otroku, ko ga je vila poljubila na čelo. Kraljica bi jo bila rada še vpraševala, a vile ni bilo več. Kraljica ni vedela, ali se naj raduje ali plače. Za nekoliko dni pa se je pomirila in potolažila. „Ona dobra vila bo gotovo bedela nad mojim otrokom: saj je sama rekla, da je njegova ob enem njena sreča.“

Skrbno je kraljica pazila na sinka. Bala se je oditi od njega, ker so stanovali ob vodi: Jedva je začel deček hoditi, ga je že vleklo k vodi, kjer se je najrajši igral. Često je padal v vodo, toda valovi so ga vselej tako lepo položili na breg, kakor polaga mati otroka v posteljico.

Bilo je že slišati, da je vojne konec in kraljica je pričakovala vesti o moževem prihodu. Toda ubogemu kralju se je na poti slabo godilo. Hitel je z ladjami domov, kamor ga je vleklo srce, a drugo noč ga je vrgla nevihta ob skalo. V smrtnem strahu se je prijel ob desko, s katero so ga zanesli valovi na otok. Danilo se je že, ko se je zavedel. Groza ga je obšla, kajti videl je, da je sam, celo sam na pustem otoku. „Oh, zakaj nisem rajši utonil v morju, nego da bi tukaj gladu umiral! Nikdar več ne bom videl ljubljene soproge in drage domovine.“

„Zakaj bi je ne videl?“ se je oglasil nekdo za njim. Kralj se je začudil in se ozrl. Zagledal je človeka v lovski obleki.

kega dne zjutraj v veliko dvorano Narodnega doma v Celju zbor odposlancev spodnještajerskih okrajnih zastopov, občin, občinskih in okrajnih hranilnic, bolnic in kmetijskih šol in bivših deželnih podjetij na Spodnjem Štajerskem. Povabili se bodo tudi zastopniki deželne vlade v Ljubljani, zlasti poverjeništa za notranje zadeve in poverjeništa ministerstva financ in poverjeništa za uk, za železnice in za zdravstvo, ter javna dela, za kmetijstvo in socialno skrb. Na dnevnem redu bodo poročila o gospodarskih zadevah, ki so prej spadale v delokrog bivšega štajerskega deželnega zbora in odbora.

Namen tega zbora je posvetovalen in poučen. Predsedstvo likvidacijske komisije boče podati poročilo o stanju prehoda bivše deželne štajerske uprave v skupno deželno upravo za Slovenijo in o stanju obračunavanja z nemškim delom Štajerske glede prej skupnega deželnega premoženja. Pričakujejo se s strani odposlancev okrajnih zastopov in občin itd. nasveti glede ureditve pričakovanih finančnih težav v nekaterih zadolženih, zlasti prej nemških občinah in hranilnicah. Razpravljati bode v ti zvezi o ustanovitvi kakega sanacijskega zaklada, kateremu bi se naj posvetilo iz bivše deželne skupnosti prevzeto aktivno avtonomno premoženje, n. pr. kopališče Rogaska Slatina in Dobrna, ali denarna vrednost istega, če bi nepremičnine prevzela država. Z ozirom neustavne razmere v občinah in okrajih bode unestno razpravljati o načinu prihodnjih volitev v občinah.

Ker je podpisaneu predsedniku težko vabiti naravnost vse mnogoštevilne prizadete občine, prosim okrajne odbore oziroma komisarje in gerente, da v sporazumu z okrajnimi glavarji pripravijo potrebno za ta zbor ter po svojem sprevidu primerno ukrenejo zaradi udeležbe posameznih občin ali večjih skupin istih po odposlanceih. Dnevni red se objavi v domačih listih.

O nameravanem sklicanju zbora so poučene vse stranke in ni ugovora zoper ta zbor.

Predsednik likvidacijske komisije za Štajersko: Dr. V. Kukovec.

Celje, dne 27. julija 1919.

Nekaj odgovora mariborski „Straži“.

Ta list se še po svetovni vojni ni odvalil napadati tako imenovane ptujske liberalne odvetnike in profesorje. V številki z dne 1. avgusta 1919 se obregne brezimni dopisnik iz ptujske okolice nad okrajnim glavarstvom v Ptuj, češ, da to imenuje za nadzornike veleposestev in podjetij v ptujskem okraju samo liberalne ptujske odvetnike in profesorje,

„Povej, človek božji, če je mogoče. Če zahtevaš plačilo, dam ti srebra in zlata, kolikor se ti rači.“

„Nočem ne srebra, ne zlata. Nekaj drugega mi daj, če hočeš, da ti pomagam odtod.“

„Vse ti dam, karkoli hočeš.“

„Doma imaš nekaj, o čemer ne veš. Tisto mi daj!“ Kralj je pomislil. „Malenkost bo, naj ima“, si je mislil in obljubil lovcu.

„Torej mi zapiši s svojo krvjo na ta listič“, je rekel lovec in podal kralju list. Kralj se je zabodel v mazinec in zapisal z lastno krvjo.

„Za dvanajst let si pridem po tisto malenkost.“ Nato je ponudil kralju steklenico z neko pijačo, po kateri je kralj trdo zaspal. A kako se je začudil, ko se je prebudil na griču poleg svojega glavnega mesta. Misli je, da so vse samo sanje, in je hitel domov. Služabniki in dvorjani so ga takoj spoznali in zagnali krik po gradu, da ga je slišala kraljica v svoji sobi. Ni vedela, kaj se je zgodilo in v strahu je zgrabila Milostina (tako je bilo dečku ime) in zbežala na hodnik. Iznenadena je zagledala kralja.

„Čegavo je to dete?“ je vprašal kralj, videč da kraljica ne daje dečka iz rok.

„Raduj se, ljubi mož, Bog je uslišal najino željo, najino dete je.“

Kralj pa je stal, kakor bi ga strela omamila. Spomnil se je, kako se je s krvjo zapisal in začel je bridko jokati. Kako se je veselil svojega doma, sedaj pa ga je vsak pogled na otroka silil k solzam. Hotel je ohraniti svojo tajnost zase in trpeti na tihem, nazadnje pa je vendar moral povedati, kaj ga boli. Mati se je prestrašila, a kmalu se je spomnila povodne vile, ki je obljubila otroku pomoči. Res je, da ni smela nikomur tega zdati, toliko pa je vendar lahko moža potolažila, da ga

da jim primore do višjih dohodkov, dočim baje izobraženih kmetov ne upošteva, kakor to stori ljutomersko okrajno glavarstvo.

Nisem poklican ukrepov okrajnega glavarstva, ki se store po temeljitem prevdanku, zagovarjati. V stvari samej pa kot nadzornik enega iz med veleposestev, ki se pa nisem zato posebno potegoval, moram na ta splošni napad sledeče pripomniti.

I. Deželna vlada ne imenuje nadzornikov za posamezna veleposestva in podjetja radi tega, da bi se nadzorovalo faktično in djansko izvrševanje poljedeljstva in negovanje posameznih kultur; zato ima ja itak vsak veleposestnik in podjetnik svoje strokovno izobražene uslužbence in oskrbnike.

Radi tega je nesmisel očitati nadzornikom, da ne znajo orati, ali pluziti, repe sejati itd. Namen nadzоровanja leži v tem, da se zavarovani veleposestniki ne odtegujejo obdačenju in da sploh ne nasprotujejo državnim interesom. Zato pa imajo menda napadeni liberalni odvetniki in profesorji vsaj toliko sposobnosti, kakor tiste osebe, kateri bi rad brezimni dopisnik kot nadzornike imenoval.

Smoter nadzorništa je pa tudi ta, da se pripravi neko gradivo za agrarno reformo, ktere gospodarski učinek ne sme biti tak, da bi se pripetili slučajji, kakor jih navaja varaždinjski list „Slobodni gradjanin“ v broju 17. V nekem selu sosedne Hrvatske se je delitev vršila na ta način, da si je agrarni odbor, toraj seljaki, ki so imeli po 10, 15 in še več oralov zemlje, prideli še vsak sebi še po dva orala v zakup, dočim so drugim siromaškim dodelili samo 1/2 orala ali še manj, češ da siromaki nimajo s čim zemljo obdelovati. Tak seljačka logika bi mogoče tudi pri nas uspevala in se razvijala, če bi izobraženi kmetje Stražinega kova prišli v agrarne odbore, ali pa delali predpriprave za agrarno reformo.

Toliko za danes brezimnemu napadovalcu. Če pa hoče še naprej svojo modrost izliviati v predale mariborske Straže, ga prosim, da svoje napade tudi podpiše, da se zamoreva z odprtim vizirjem meriti.

Ptuj, 5. 8. 1919.

Dr. Brumen.

Gospodarstvo.

Cene za letošnje seno in slamo. V četrtek dne 31. julija se je vršilo v Celju zborovanje Zveze trgovcev s senom na Sp. Štajerskem, katerega so se udeležili zastopniki vseh večjih senskih trgovin na deželi. Na zborovanju so se določile enotne nakupne cene za letošnje seno in slamo. Ugotovilo se je, da nekateri prekupci kupujejo seno po K 10.— do največ K 20.—. S čemur pa niso niti kriti stroški producenta vpričo obstoječih delav-

je opozorila na čudovito varstvo, ki ga ima njun otrok iob vodi. Sklenila sta torej, da bosta strogo pazila na otroka in da zlasti v usodnem letu ne pojmeta nikdar z njim od morskoga brega.

Deček je rasel, leta so potekala in približalo se je dvanajsto leto. Nekega dne je skakal Milostin po vrtu, kar se je spustil iz oblaka velik orel, zgrabil dečka v kremplje in izginil z njim. Zgodilo se je tako naglo, da nihče ni opazil. Dečka so iskali ves dan, a zastonj. Ubogi starši so jokali za njim, nazadnje pa so menili, da ga je morebiti skrila povodna vila, da bi ga rešila. To jih je nekoliko potolažilo.

Orel pa je nesel kraljeviča čez gore in doline. Priletel je z njim k visoki skali, na kateri je stal grad. Pod skalo je bila nizka koča. Tu je pustil orel Milostina in odletel sam v grad.

Kraljevič ni vedel, kaj se je z njim zgodilo in kaj bo. Jokal je, ko je prišla iz hišice stara babica, nesoča v eno roki mleko, v drugi sadje. „Ne joči, dečko, ne joči in rajši jej, kar ti tukaj prinašam. Kadar se okrepaš, ti nekaj povem.“

Prijazna beseda in glad sta prisilila Milostina, da je jedel. Ko se je nasitil, je sedla babica k njemu na klop in mu pripovedovala.

„Poslušaj, golobček moj; tam na skali stoji grad, in v tem gradu stanuje moja hči, ki te je dala odnesti od starišev; tisti orel je bil njen mož. Ona ima tri dekleta. Najstarejša se imenuje Drdra, ker ji ves dan jezik leti kakor mlinsko kolo; drugi je ime Treperenda, ta samo opravlja ljudi in vznemirja ves grad. Tretja, moja ljubljena, se imenuje Krasa, ker je najkrasnejša na svetu in poleg tega razumna in dobra. Mati je strašno huda in če hočeš, da se ti bo dobro godilo, se moraš njej in starejšima dekletoma zelo laskati. Krasa ti ne bo